

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҰЛТТЫҚ
УНИВЕРСИТЕТІ

ҒАЛЫМ ҰСТАЗ

УАХИТ ХАМЗАҰЛЫ
ШӘЛЕКЕНОВ

АЛМАТЫ, 1994

ҒЫЛЫМИ ҚІТАПХАНА

ТІЛ БӨЛІМІ

Жауапты редактор: **Зейнолла Қари**

Құрастырушы: **Ж. Муқалдиева**

О Қ Ы Р М А Н Д А Р Ғ А

Әл-Фараби атындағы Қазақ мемлекеттік ұлттық университетінің «Ғалым-ұстаз» биобиблиографиялық сериясының жалғасы болып табылады бұл кітапша, осы университеттің белгілі ғалым-ұстазы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, Қазақстан Республикасы біліміне еңбегі сіңген қайраткер, Қарақалпақстан ғылымына еңбегі сіңген қайраткер, Ұлы Отан соғысының ардагері **Уақит Хамзаұлы Шәлекеновке** арналған.

Биобиблиографияға У. Х. Шәлекеновтың өмірі мен атқарған жұмыстарын сипаттайтын мәліметтер мезгілдік тәртіпке негізделіп берілген. Көрсетілген ғылыми еңбектерді оқырмандардың тауып алуына қолайлы болу үшін, олар қай тілде жазылған болса, сол тілде көрсетілген (газеттегі мақалалар мен қол жазба еңбектер енгізілмеген).

Уақыт Хамзаұлы Шәлекеновтың ғылыми-ұстаздық және атқарған қызметтері жөнінде қысқаша

МӘЛІМЕТ

У. Х. Шәлекенов белгілі этнограф-археолог, жалпы келтірілуі тарихшы¹. Ол 1924 жылы 12 мамырда жұмысшы-шаруа отбасында осы күнгі Астрахан облысы, Қарабайлы ауданындағы Серікті ауылында дүниеге келген. 30-жылдардың қиыншылық кезеңінде Шәлекеновтер Қарабайлы ауданына Батыс Қазақстанның Бөрлі (Нарынқұм) ауылынан қоныс аударған. Жақын жылдарда дүниеге салған, биология ғылымдарының кандидаты, доцент Қазақ мемлекеттік қыздар педагогикалық институтында көп жылдар ұстаздық еткен Кабира Хамза қызы Шәлекенова 1938 жылы Астрахань педучилищесін бітірісімен Қарақалпақстандағы Мойнақ ауданының 3 — ауылсоветіне қарайтын Үрге ауылына келіп мұғалімдік қызметке орналасуымен Шәлекеновтер әулетін көшіріп алған. Орта мектептің соңғы класындағы Уақыт Хамзаұлы, 1942 жылдың тамыз айында Қызыл Армияның қатарына алынады. Ол ең әуелі Өзбекстанның Наманған қаласындағы қысқа мерзімде командирлер дайындайтын курстан өтісімен Харьков әскери училищесінде 1942 жылдың күзінен, 1943 жылдың ақпан айына дейін оқып, сол жерден соғысқа аттанады. Сөйтіп 19 жасар жауынгер У. Х. Шәлекенов ІІІ Украин майданы 53 далалық атқыштар дивизиясындағы 960 полканың 2 ротасы 2 взводының командирі лауазымында майданға түседі. Бұл шайқас 1943 жылғы «Жазғы шабуыл» атымен танылғаны тарихтан белгілі.

Жас жауынгер Курск-Орловский доғасына қарасты, Старый, Новый Оскал, Белград, Харьков қалаларын дұшпандардан азат етуге өз үлесін қосады. Қайсар жігіт өкінішке орай 1943 жылы ауыр жараланып, екінші дәрежелі соғыстың мүгедегі аталып отбасына оралады.

Келісімен мектепке мұғалім болады. Ал 1944 жылы Қарақалпақ мемлекеттік педагогикалық институтының (бүгінгі Нөкіс мемлекеттік университетінің) тарих факультетіне түсіп, оны 1948 жылы бітіреді. Осы жылы Қарақалпақ облыстық коммунистік партия комитетінде лектор болып істегеннен кейін 1950 жылдың күзінде ССРО ғылымдар Академиясының

¹ Библиографические очерки о деятелях общественных наук Узбекистана. Т. П. Ташкент, 1977. с. 283—285.

Библиография обществоведов Казахстана. Алма-Ата, 1986. с. 456—457.

Н. Н. Миклухо-Маклай атындағы этнография институтының аспирантурасына қабылданылып, 1953 жылдың 1 желтоқсанында этнография мамандығы бойынша тарих ғылымдарының кандидаты дәрежесін алған.

Аспирантура кезінде этнография институтында істейтін белгілі дүниеге әйгілі С. П. Толстов, М. О. Косвен, С. А. Токарев, Т. А. Жданко, И. И. Потехин және т. б. көптеген профессорлардан тәлім-тәрбие алған. Әсіресе оның ғылым жолына түсуіне профессорлар С. П. Толстовпен Т. А. Жданконың ықпалы зор әсер етеді. Олар басқарған одақтағы ең үлкен Хорезм археология және этнография кешендік экспедициясына қатынасып Әмудария мен Сырдариялардың төменгі ағысындағы алғашқы тарихты зерттейді.

Жас ғалым Уақит Хамзаұлы 1953 жылы Мәскеуден Нөкіске телісімен Өзбек ғылым академиясының Қарақалпақ филиалындағы Тарих тілі және әдебиет институтында аға ғылыми қызметкер, ал 1959—1970 жылдары археология және этнография секторының меңгерушілігіне тағайындалады.

1970—1973 жылдары Шымкент Мәдениет педагогикалық институты СССР тарихы кафедрасының меңгерушісі болып істейді.

1973 жылы конкурспен әл-Фараби атындағы Қазақ мемлекеттік ұлттық университеті тарих факультетінің археология және этнография кафедрасының меңгерушісі қызметіне өтеді. 1990 жылдан кафедрада профессорлық лауазымда еңбек етуде. ҚазМУ-де қызмет істей жүріп әйгілі ғұлама археолог, этнограф, фольклорист академик Әлкей Хақанұлы Марғұлан мен «Орталық Қазақстан археологиялық экспедициясына» қатынасып тарихтың тышына түрен тастайды.

Профессор У. Х. Шәлекенов бірнеше дүркін Халықаралық, Кеңес Одағы және Қазақстан Республикасында ғылыми мәслихаттарда келелі де, өзекті мәселелер төңірегінде баяндамалар жасайды. Олар: «VII антропологиялық және этнографиялық дүние жүзілік конгрес» (Мәскеу, 1964); 2-ші Бүкілодақтық тюркологтардың конференциясы» (Алматы, 1976); «Ұлы Жібек жолы»; «История и историография национально-освободительных движений во второй половине XIX-начале XX вв в Средней Азии и Казахстане» (Ташкент, 1989).

Профессор У. Х. Шәлекенов 1974 жылы ҚазМУ-дың жанынан алғашқы рет «Университеттің археологиялық экспедициясын» ұйымдастырды. Осы экспедиция орта ғасырлар түркілерінің ірі астанасы Баласағұнда университет тарих факультетінің археологиялық тұрақты базасын ашты. Студенттер теориялық білімді тәжірибе жұмыстарымен осында ұштастырады,

Осы археологиялық экспедицияса 20 жыл ішінде ортағасырлық Ақтөбе шаһарінің сырын ашып, ғасырлар бойы ұмытылған қаланың қазіргі Баласағұн скендігін ғылыми негізде дәлелдеді.

Тынымсыз еңбектен туған бай экспонаттар мен археологиялық деректерге негізделіп тарих факультетінде 1983 жылы археологиялық және этнографиялық музей ашылды. Бұл музейлердің тарихшыларды дайындауда атқаратын қызметі аса зор.

Профессор У. Х. Шәлекенов аспиранттар тәрбиелеуге де айқын үлесін қосуда. Ол Қазақстан ұлттық ғылым академиясының Ш. Ш. Уәлиханов атындағы тарих, этнология институтындағы, Әл-Фараби атындағы Қазақ мемлекеттік ұлттық университетінің тарих факультетіндегі арнайы ғылыми кеңестердің мүшесі.

У. Х. Шәлекеновтың атқарған қызметінің негізгі кезеңдері

1942 — 1943 жж. Ұлы Отан соғысының жауынгері 53 степная армия, 299 атқыштар девизиясы, 960 атқыштар полкы.

1944 — 1948 жж. Қарақалпақ мемлекеттік педагогикалық институттың тарих факультетінің студенті.

1948 — 1950 жж. Қарақалпақстанның облыстық партия комитетінің лекторы.

1951 — 1953 жж. СССР ғылымдар Академиясының Н. Н. Михлухо-Маклай атындағы институттың аспиранты.

1954 — 1958 жж. Өзбек ғалымдар Академиясының Қарақалпақ филиалында аға ғылыми қызметкер.

1959 — 1970 жж. Қарақалпақ филиалының археология және этнография секторының меңгерушісі.

1971 — 1973 жж. Әл-Фараби атындағы Шымкент педагогикалық мәдениет институтының тарих кафедра меңгерушісі.

1973 — 1989 жж. Әл-Фараби атындағы Қазақ мемлекеттік ұлттық университетінің тарих факультетіндегі археология және этнография кафедрасының меңгерушісі.

1977 — 1985 жж. ҚазМУ-дың тарих факультетінің деканы.

1989 ж. Археология және этнология кафедрасында профессор.

**ПРОФЕССОР У. Х. ШӘЛЕКЕНОВТЫҢ ӨМІРІ МЕН
ЕҢБЕКТЕРІ ТУРАЛЫ ӘДЕБИЕТТЕР
ЛИТЕРАТУРА О ЖИЗНИ И ТРУДАХ ПРОФЕССОРА
У. Х. ШАЛЕКЕНОВА**

1. Қоңыратбаев Ә. Тюркологтар не дейді: [«Білім және еңбек» журналының 1978 жылғы 7-ші санында жарияланған У. Х. Шәлекеновтың «Баласағұнға барғанда» атты мақаласына байланысты] // Білім және еңбек. — 1979. — № 2. — 28 бет.

2. Оспанұлы А., Оразов К. [Сын] // Оңтүстік Қазақстан. — 1966. — 9 желтоқсан. — Кітапқа сын: У. Х. Шәлекенов. Қазахи нивозьев Амударьи: Қ историей взаимоотношений народов Каракалпакий в XVIII—XX вв. Ташкент: Фан, 1966.—336 с.

3. Садықов А. [Сын] // Қазақ әдебиеті. — 1966. — 9 желтоқсан. — Кітапқа сын: У. Х. Шәлекенов. Қазахи нивозьев Амударьи: Қ историей взаимоотношений народов Каракалпакий в XVIII—XX вв. — Ташкент: Фан, 1966.—336 с.

4. Шәлекенов Уақит Хамзаұлы // Қазақ Совет Энциклопедиясы. — Алматы, 1978. — Т. 12. — 171 бет.

5. Қосбергенов Р. К., Гудкова А. В. [Рецензия] // Вестник Каракалпак. филиала АН УзССР. — 1966. — № 3. — с. 101—103. — Рец. на кн.: У. Х. Шәлекенов Қазахи нивозьев Амударьи: Қ историей взаимоотношений народов Каракалпакий в XVIII—XX вв. — Ташкент: Фан, 1966.—336 с.

6. Уақит Хамзинович Шәлекенов // Биобиблиографические очерки о деятелях общественных наук Узбекистана. — Ташкент, 1977. — Т. 2.—с. 283—285.

7. Шәлекенов Уақит Хамзинович // Биобиблиография обществоведов Казахстана. — Алма-Ата, 1986. — с. 456—457.

ЕҢБЕКТЕРІНІҢ МЕЗГІЛДІК КӨРСЕТКІШІ ХРОНОЛОГИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ ТРУДОВ

1953

1. Социалистическое преобразование быта Каракалпакского колхозного крестьянства [По материалам Чимбайского района Каракалпакской АССР]: Автореф. дис. на соиск. ученой степени канд. исторических наук.— М., 1953. — 20 с.

1957

2. Каракалпакстандағы мәдени революцияның тарихынан // Каракалпакстан әдебиеті, искусства. — Нукус, 1957 — № 1. 18—21 бет.

3. Совет өкіметі жылдарында Каракалпакстан — социалистік мәдениеті. — Нукус. — 1957. — 48 бет.

4. Великие перемены в области духовной культуры каракалпакского народа за годы Советской власти. — Ташкент: Знание, 1957. — 16 с.

5. Каракалпакская социалистическая культура за годы советской власти. — Нукус: ККГИЗ, 1957. — 48 с. / На каракалпакском языке/.

1958

6. Быт каракалпакского крестьянства в Чимбайском районе в прошлом и настоящем // Труды Хорезмской археолого-этнографической экспедиции Т. 3. Материалы и исследования по этнографии каракалпаков. — М., 1958. — с. 269—370.

7. Жилище каракалпакского колхозного крестьянства // Крат. сообщ. Института Этнографии АН СССР. — М., 1958. — Т. 28. — с. 47—51.

8. К вопросу о формировании каракалпакской социалистической нации. — Нукус: Каракалпак, гос. изд-во, 1958. — 36 с.

9. О формирование каракалпакской социалистической нации // Материалы Объединенной научной сессии, посвященной истории Средней Азии и Казахстана эпохи социализма. — Алма-Ата, 1958. — с. 380—383.

1959

10. О формировании каракалпакской социалистической нации // Труды Каракалпакского комплексного научно-исследовательского института АН УзССР, 1959. — Вып. I. — с. 143—160

1960

11. Из истории некоторых «святых» мест Каракалпакии // Вестник Каракалпакского филиала АН УзССР. — 1960. — № 2. с. 38—43.

12. Очерки истории культуры Советской Каракалпакии

[1917—1940 гг.]. — Нукус: Каракалпакское гос. изд-ва, 1960—119 с.

1962

13. О материалах Кунградского этнографического отряда 1960 года // Вестник Каракалпакского филиала АН УзССР. — 1962. — № 2. — с. 69—77.

14. Тридцать лет Каракалпакской Автономной Советской Социалистической Республики // Вестник Каракалпакского филиала АН УзССР — 1962. — № 1. — с. 20—27

1963

15. Обобщающий труд по этнографии каракалпаков // Вестник ККФАН УзССР. — Нукус, 1963. — № 3. — с. 90—92. Рец. на кн.: Народы Средней Азии и Казахстана. — М., 1962. Соавт.: В. Бочин.

1964

16. К вопросу о взаимоотношениях казахских племен с оседлым и полuosедлым населением Хорезма в XVIII—XIX вв. — М: Наука, 1964. — 9 с. /На рус. яз. и англ. яз./

17. Борьба трудящихся Каракалпакии за восстановление и дальнейшее развитие народного хозяйства в послевоенный период (1945—1953) // Очерки истории Каракалпакской АССР — Ташкент, 1964. — Т. 2. — с. 249—265.

18. Борьба трудящихся Каракалпакии за мощный подъем народного хозяйства и завершение строительства социализма (1953—1958) // Там же, с. 266—289 / Соавт.: У Калниязов.

19. Дальнейшее развитие социалистической культуры в Каракалпакской АССР // Там же, с. 312—328.

20. Победа культурной революции в Каракалпакии (1917—1940гг.) // Там же, с. 187—211.

21. Развитие науки и культуры Каракалпакстана // Каракалпакская АССР в братской семье Советских республик. — Нукус, 1964. — с. 78—102.

1965

22. О войлочных изделиях казахов Хорезмского оазиса // Вестник Каракалпакского филиала АН УзССР, 1965. — № 1. с. 68—73 / Соавт.: И. Жаксыбаев.

1966

23. Новая Книга по истории Каракалпаков // Вестник Каракалпакского филиала АН УзССР, 1966. — № 4. — с. 12—17.

1967

24. Взаимоотношения казахских племен с оседлым и полuosедлым населением Хорезма в XVIII—XIX вв. // Расцвет социалистических наций и их сближение. — Ташкент, 1967. — с. 163—168.

1971

25. [Рецензия] // Вестник ККФАН УзССР — 1971. — № 4. с. 18—21. Рец. на кн.: «Қарақалпақия» под редакцией академика АН Узбекской ССР М. К. Нурмухамедова и проф. Т. А. Жданко и др.

1972

26. Введение книги // Хозяйство Каракалпакии в XIX—нач. XX вв. — Ташкент, 1972. — с. 3—9.

27. Взаимоотношения оседлого и кочевого населения Приаралья в XVIII—XIX вв. // Материалы второй-научной конференции профессорско-преподавательского состава Чимкентского пединститута культуры. — Чимкент, 1972. — с. 11—14.

28. Естественно-географические условия и сельскохозяйственные культуры Каракалпакии в XIX—нач. XX вв. // Хозяйство Каракалпакии в XIX вв. — Ташкент, 1972. — Гл. I. — с. 41—69.

29. Система прошения в Каракалпакии в XIX—нач. XX вв. // Хозяйство Каракалпакии в XIX—нач. XX века. — Ташкент, 1972. — Гл. IV — с. 69—103.

1973

30. О сочетании скотоводства и земледелия в разных географических зонах Каракалпакии в конце XIX—нач. XX в. // Очерки по истории хозяйства народов Средней Азии и Казахстана. — Л., 1973. — с. 161—167.

1974

31. Зерттелер берер тақырып // Жұлдыз. — 1974. — №. 5. 206—208 бет. — Кітапқа сын: Арғынбаев Х. А. Қазақ халқындағы семья мен неке. — Алматы: Ғалым, 1973. — 327 бет.

32. Из истории казахов низовьев Аму-Дарьи в XIX—начале XX в. // Вопросы истории. — Алма-Ата, 1974. Вып. 6. — с. 48—60.

33. Из опыта работы по коммунистическому воспитанию студенческой молодежи в Чимкентском педагогическом институте культуры // Материалы 2 Респуб. науч. практ. конф. по проблемам коммунистического воспитания студенческой молодежи. — Алма-Ата, 1974. — с. 292—297.

34. Программа спецкурса: Казахи низовьев Амударьи в XVIII—нач. XX вв. — Алма-Ата: ҚазГУ, 1974. — 15 с.

35. Программа летней полевой археолого-этнографической практики. — Алма-Ата: ҚазГУ, 1974. — 32 с.

1975

36. Африка халықтары // Этнографияның негіздерінен (Австралия—мен Океания Америка және Африка): Оқу құралы. Мем. унтердің тарих фак. I. курс студенттеріне арналған

/ Ред. басқарған У. Х. Шәлекенов. — Алматы: ҚазМУ, 1975. — 108 бет.

37. Итоги V-й археологической студенческой конференции вузов Средней Азии и Казахстана // Вопросы истории (КазГУ), 1975, Вып. 7 — с. 170—173 / Соавт.: А. С. Загородний.

1977

38. Жамбылдағы «Ақтөбе»: Археологиялық зерттеулер // Білім және еңбек. — 1977 — № 7. — 14—15 бет.

1978

39. Баласағұнға барғанда...: Археологиялық зерттеулер // Білім және еңбек. 1978. — № 7. — 10—11 бет.

40. Қазіргі Ақтөбе (бұрынғы Баласағұн) // Вопросы истории социалистического и коммунистического строительства в Казахстане. — Алма-Ата, 1978. — с. 180—191.

41. Вопросы гигиены питания диетотерапия // Очерки по истории народной медицины Казахстана. — Алма-Ата, 1978. — с. 134—153 / Соавт.: А. Алдашев.

42. Из истории казахов низовьев Аму-Дарьи в XIX — начале XX века // Сборник по вопросам истории, археологии и этнографии. — Алма-Ата, 1978. — с. 3—24.

43. Раскопки цитадели городища Ақтөбе // Вопросы истории социалистического и коммунистического строительства в Казахстане. — Алма-Ата, 1978. — с. 161—179 / Соавт.: М. Елеуов, Н. С. Алдабергенов.

1979

44. Программа спецкурса «Этнография народов Средней Азии и Казахстана» — Алма-Ата: КазГУ, 1979. — 27 с.

1980

45. Бағалы еңбек // Соц. Қазақстан. — 1980. — 14 тамыз. — Кітапқа сын: Хозяйство казахов на рубеже XIX—XX в: Материалы к ист. этнограф. атласа / Отв. ред. Г. Ф. Дахшлейгер. — Алма-Ата: Наука, 1980. — / Соавт.: А. Маргулан.

46. Ақтөбе — средневековый памятник // История материальной культуры Казахстана. — Алма-Ата, 1980. — с. 13—20

47. Анализ керамического материала Ақтөбе // История материальной культуры Казахстана. — Алма-Ата, 1980. — с. 78—80 / Соавт.: С. С. Тажибаева, С. У. Кулахметова

48. Воскресная страница истории // Казахст. правда. — 1980. — 17 мая. — Рец. на кн: История Казахской ССР: С древнейших времен до наших дней. В 5-ти. — Алма-Ата: Наука, 1979. — Т. 2. Развитие феодальных отношений. Образование казахской народности и Казахского ханства.

49. Методическая разработка к курсу «Основы этнографии». — Алма-Ата: КазГУ, 1980. — 47 с.

50. Некоторые данные о водоправдной системе средневекового города Актобе // История материальной культуры Казахстана. — Алма-Ата, 1980. — с. 24—38 / Совместно с А. Оразбаевым.

51. Об исторических связях приаральских казахов с народами Хорезма в XIX в. // Проблемы современной тюркологии. Материалы 2-ой Всесоюзной тюркологич. конф. — Алма-Ата, 27—29 сент. 1976. — Алма-Ата, 1980. — с. 326—329.

1982

52. Присоединение низовьев Сырдарьи к России // Тезисы научной конференции проф. преп. состава КазГУ — Алма-Ата, КазГУ — 1982. — с. 5.

1983

53. Достық нұры: Қазақстандағы Корей халқы коммунистік құрылыста. Қызылорда обл. // Мәдениет және тұрмыс. — 1983. — № 12. — 15 бет.

54. Дүние жүзі этнографиясының негіздері: Шығыс және шетел Европа халықтары: Оқу құралы. — Алматы: ҚазМУ, 1983.—62 бет.

55. [Рецензия] // Вестник АН КазССР — 1983. — № 5. — с. 77—78 Рец. на кн.: Исмагулов О. Этическая антропология Казахстана: /Соматол. исслед./. — Алматы: Наука, 1982. — 321 с.—/ Соавт.: Р. Б. Сулейменов.

1984

56. Вопреки исторической правде: Из истории Казахских отношений // Вестник АН КазССР 1983.—№ 4. — с. 52—63 / Соавт.: Т. С. Садвакасов; Проблемы Дальнего Востока. — М., 1983.—№ 3. — с. 156—162.

57. Абориген // Қазақ ССР қысқаша энциклопедиясы Т. 1. — Алматы, 1984.—41 бет.

58. Академик ғалым Әлкей Марғұлан туғанына 80 жас // Білім және еңбек. — 1984.— № 4. — 14—15 бет.

59. Ақтөбе // Қазақ ССР қысқаша энциклопедиясы Т. 1— Алматы, 1984.—54 бет.

60. Алғашқы қауымдық құрылыс // Бұл да, сонда. — 58 бет.

61. Аңшы // Бұл да, сонда. — 68 бет.

62. Баласағұн // Бұл да, сонда. — 86 бет.

63. Матриархат // Бұл да, сонда. — 340 бет.

64. Нұрмұхамедов Жанқожа // Бұл да, сонда. — 364 бет.

65. Хиуа хандығы // Бұл да, сонда. — 540 бет.

66. Работы на городище Актобе // Археологические открытия 1982 годы. — М: Наука, 1984.—с. 467 - 467 / Соавт. Ю. П. Манилов.

1985

67. Воспитание детей у казахов в прошлом и настоящем // Тезисы доклада Всесоюзной научной конф. — Махачкала, 1985. с. 4.

68. Развитие духовной культуры корейцев в братской семье советского народа // Осуществление ленинских идей дружбы народов и пролетарского интернационализма в Казахстане. — Алма-Ата, 1985. — с. 82—94.

1986

69. Қона шаһарлардың кұпиялары: тарих ғыл. д-ры, профессор У. Х. Шалекеновтың тілші сұрағына жауабы / Жүргізген М. Ерімбетов // Мәдениет және тұрмыс. — № 8. — 8 — 9 бет.

70. План семинарских занятий по первоисточникам этнографии для студентов I курса истфака. — Алма-Ата, 1986

71. Программа спецкурса «Взаимоотношения народов Междуречья в XIX—нач. XX века /Амударья и Сырдарья/». — Алма-Ата, 1986. — 1—9 с.

72. О раскопках на городище Актобе (1979—1983 гг.) // Средневековые города Южного Казахстана. — Алма-Ата, 1986. — с. 15—39

1987

73. Баласағұн ба, әлде... // Білім және еңбек. — 1987. — № 6. — 20—22 бет.

74. Времени причудливая связь... // Казахстанская правда. — 1987. — 1 марта. — Рец. на кн.: Казахские ювелирные украшения: [фотоальбом]. — Алма-Ата: Онер, 1986 / Соавт.: Ш. Тохтабаева

75. Программа научно-исследовательской работы студентов. — Алма-Ата, 1987 — 10 с.

76. Роль вузовских музеев в связи с перестройкой, высшей школы // Первая всесоюзная конференция по историческому краеведению. — Киев, 1987. — с. 189—190

77. Средневековой Актобе и вопросы взаимодействия городской и кочевой культуры // Взаимодействие кочевых культур и древних цивилизаций: Тез. докл. — Алма-Ата, 19—25 октября 1987. — 7 с. / Соавт.: М. Е. Елеуов., Н. О. Алдабергенов

1989

78. К истории освободительной борьбы казахов в 50-х годах XX века // История и историография национально-освободительных движений во второй половине XIX нач.

1989

79. Подготовка кадров музееведов в Казахстане: Из опыта КазГУ им. С. М. Кирова // Тез. докл. научно-практической конференции. — Киев, 1989.—с. 588—591

1990

80. Ежелгі Баласағұн қаласы // Жұлдыз. — 1990. — № 10. — 179—187 бет.

1991

81. Баласағұн шаһары қай жерде болған?: Асыл мұра // Зерде. — 1991.—№ 7.—45—47 бет.

82. Қазақ ежелден көшпенді ме?: Солженициннің сандырағына қарсы тарихи ой // Зерде.—1991.—№ 12. — 35—46 бет.

83. О локализации города Баласагуна // Известия АН КазССР Сер. обществ. наук.—1991.—№ 2. — с. 19—29

1992

84. Баласағұн Қазақстан жерінде // Қазақстан мектебі. — 1992. — № 4.—46—58 бет

85. Жанқожа батыр // Зерде.—1992. — № 8. — 18—21 бет.

86. Құм басқан қала. — Алматы. — 1992—119 бет.

87. Анти колониальные движения Сырдарьинских казахов в XIX веке // Национально-освободительное движение в Казахстане в XVII—XX вв. — Актюбинск. — 1992.—с. 76—80 / Соавт.: М. У Шалекенов

1993

88. Ежелгі шаһарлар мен көне ғимраттар мұңы // Зерде. — 1993. — № 6.—22—23 бет.

89. Жанқожа бастаған Сыр қазақтарының Ресейдің отаршылдығына қарсы күрес // Қазақстан мектебі. — 1993.—№ 5.—66—68 бет.

90. Қазақ жанұясы // Зерде.—1993.—№ 8. — 23—24 бет.

91. Қазақ ұйымшыл халық // Парасат. — 1993.—№ 10. — 4—5 бет.

92. Халықты ғайбаттап, ұрпақ тәрбиелеуге болмайды // Ақиқат. — 1993.—№ 8.—76—80 бет.

93. Обновленная программа спецкурса: Материальная культура казахов.—Алма-Ата,—1993.—10 с.

94. Программа спецкурса: этнография народов Средней Азии Алма-Ата, 1993.—18 с. / Соавт.: Д. Ахабаева.

У Х. Шәлекеновтың редакциясымен шыққан еңбектер

Труды, изданные под редакцией У Х. Шалекенова

95. Этнографияның негіздерінен: Австралия мен Океания Америка және Африка: Оқу құралы. Мем. ун-тердің тарих фак. 1 курс студенттеріне арналған. — Алматы: ҚазМУ, 1975.—140 бет.

96. Вопросы истории. Вып. 10. —Алма-Ата: КазГУ 1976.—236 с.

97. Вопросы истории социалистического и коммунистического строительства в Казахстане: Сб. статей. — Алма-Ата: КазГУ, 1978.—207 с.

98. История материальной культуры Казахстана: Сб. статей. — Алма-Ата: КазГУ. 1980.—с. 116

99. Материалы IX учебно-методической конференции КазГУ. Алма-Ата, 1979. — 228 с.

100. Сборник по вопросам истории, археологии и этнографии: Сб. статей. — Алма-Ата: Наука, 1978.—146 с.

101. Средневековые города Южного Казахстана, 1986. — с. 160.

ЕҢБЕКТЕРДІҢ ӘРІПТІК КӨРСЕТКІШІ АЛФАВИТНЫЙ УКАЗАТЕЛЬ ТРУДОВ

- Абориген 57
Академик ғалым Әлкей Марғұлап туганына 80 жас 58
Ақтөбе 59
Алғашқы қауымдық құрылыс 60
Аңшы 61
Африка халықтары 36
Бағалы еңбек 45
Баласағұн 62
Баласағұн Қазақстан жерінде 84
Баласағұн шаһары қай жерде болған 81
Баласағұнға барғанда 39
Баласағұн, бә әлде 73
Достық нұры 53
Дүние жүзі этнографиясының негіздері: Шығыс және шетел
Европа халықтары 54
Ежелгі Баласағұн қаласы 80
Ежелгі шаһарлар мен көне ғимраттар мұны 88
Жамбылдағы «Ақтөбе»: Археологиялық зерттеулер 38
Жаңқожа бастаған Сыр қазақтарының Ресейдің отаршыл-
дығына қарсы күрес 89
Жаңқожа батыр 35
Зерттеле берер тақырып 31
Көне шаһарлардың құпиялары 69
Қазақ ежелден көшпенді ме? Солженициннің сандырағына
қарсы тарихи ой 82
Қазақ жанұясы 90
Қазақ ұйымшыл халық 91
Қазіргі Ақтөбе бұрынғы Баласағұн 40
Қарқалпақстандағы мәдениет революцияның тарихынан 2
Құм басқан қала 86
Матриархат 63
Нұрмұхамедов Жаңқожа 64
Совет өкіметі жылдарында Қарақалпақстан — социалистік
мәдениеті 3
Халықты ғайбаттап, ұрпақ тәрбиелеуге болмайды 92
Хиуа хандығы 65
Ақтөбе—средневековый памятник 46
Анализ керамического материала Ақтөбе 47
Антиколониальные движения Сырдарьинских казахов в
XIX и 87
Борьба трудящихся Каракалпакии за восстановление и

- дальнейшее развитие народного хозяйства в послевоенный период 1945—1953 17
- Борьба трудящихся Каракалпакии за мощный подъем народного хозяйства и завершение строительства социализма 1953—1958 18
- Быт каракалпакского крестьянства в Чимбайском районе в прошлом и настоящем 6
- Введение книги 26
- Великие перемены в области духовной культуры каракалпакского народа за годы Советской власти 2
- Взаимоотношения оседлого и кочевого населения Приаралья в XVIII—XIX вв 27
- Взаимоотношения казахских племен с оседлым и полуоседлым населением Хорезма в XVIII—XIX вв 24
- Вопреки исторической правде: Из истории Казахских отношений 56
- Вопросы гигиены питания и диетотерапия 41
- Воскресная страница истории 48
- Воспитание детей у казахов в прошлом и настоящем 67
- Времени причудливая связь 74
- Дальнейшее развитие социалистической культуры в Каракалпакской АССР 19
- Естественно-географические условия и сельскохозяйственные культуры Каракалпакии в XIX — нач. XX вв 28
- Жилище каракалпакского колхозного крестьянства 7
- Из истории казахов низовьев Аму-Дарьи в XIX—начале XX века 32
- Из истории казахов низовьев Аму-Дарьи в XIX—начале XX века 42
- Из истории некоторых «святых» мест Каракалпакии 11
- Из опыта работы по коммунистическому воспитанию студенческой молодежи в Чимкентском педагогическом институте культуры 33
- Итоги V-й археологической студенческой конференции вузов Средней Азии и Казахстана 37
- К вопросу о взаимодействиях казахских племен с оседлым и полуоседлым населением Хорезма в XVIII—XIX вв 16
- К вопросу о формировании каракалпакской социалистической нации 8
- К истории оводобительной борьбы казахов в 50-х годах XX века 78
- Каракалпакская социалистическая культура за годы советской власти 5

- Методическая разработка к курсу «Основы этнографии» 49
- Некоторые данные о водопроводной системе средневекового города Актобе 50
- Новая Книга по истории Каракалпаков 23
- О войлочных изделиях казахов Хорезмского оазиса 22
- О локализации города Баласагуна 83
- О материалах Кунградского этнографического отряда 1960 года 13
- О раскопках на городище Актобе 1979—1983 гг. 72
- О сочетании скотоводства и земледелия в разных географических зонах Каракалпакии в конце XIX—нач. XX века 30
- О формировании каракалпакской социалистической нации 9
- О формировании каракалпакской социалистической нации 10
- Об исторических связях приаральских казахов с народами Хорезма в XIX в 51
- Обобщающий труд по этнографии каракалпаков 15
- Обновленная программа спецкурса: Материальная культура казахов 93
- Очерки истории культуры Советской Каракалпакии 1917—1940 гг. 12
- Победа культурной революции в Каракалпакии 1917—1940 гг. 20
- Подготовка кадров музееведов в Казахстане: Из опыта КазГУ им. С. М. Кирова 79
- План семинарских занятий по первоисточникам этнографии для студентов I курса истфака 70
- Присоединение низовьев Сырдарьи к России 52
- Программа научно-исследовательской работы студентов 75
- Программа спецкурса «Взаимоотношения народов Междуречья в XIX—нач. XX в /Аударья и Сырдарья/ 71
- Программа спецкурса «Казахи низовьев Амударьи в XVIII нач. — XX вв 34
- Программа спецкурса: Этнография народов Средней Азии 94
- Программа спецкурса «Этнография народов Средней Азии и Казахстана 44
- Работы на городище Актобе 66
- Развитие духовной культуры корейцев в братской семье советского народа 68
- Развитие науки и культуры Каракалпакистана 21

- Раскопки цитадели городища Актобе 43
 Рецензия 55, 25
 Роль вузовских музеев в связи с перестройкой высшей школы 79
 Система прошения в Каракалпакии в XIX—нач. XX вв. 29
 Социалистическое преобразование быта Каракалпакского колхозного крестьянства I
 Средневековый Актобе и вопросы взаимодействия городской и кочевой культур 77
 Тридцать лет Каракалпакской Автономной Советской социалистической Республики 14

БІРЛЕСІП ЖАЗҒАН АВТОРЛАРДЫҢ ЕСІМДЕР КӨРСЕТКІШІ

ИМЕННОЙ УКАЗАТЕЛЬ СОАВТОРОВ

- Алдабергенов Н. О. 77
 Алдабергенов Н. О. 43, 77
 Алдашев А. 41
 Ахабаева Д. 94
 Бочин В. 15
 Елеуов М. 43
 Елеубаев М. Е. 77
 Ерімбетов М. 69
 Жаксыбаев И. 22
 Жданко Т. А. 25
 Загородний А. С. 37
 Қалниязов У 18
 Кулахметова С. У 47
 Манилов Ю. П. 66
 Нурмухамедова М. К. 25
 Оразбаев А. 50
 Садвакасов Қ. С. 56
 Сулейменов Р. Б. 55
 Тажибаева С. С. 47
 Тохтабаева Ш. 74
 Шалекенов М. У. 87

МАЗМҰНЫ

Оқырмандарға	3
У. Х. Шәлекеновтың ғылыми-ұстаздық және атқарған қызметтері жөнінде қысқаша мәлімет	4
У. Х. Шәлекеновтың атқарған қызметінің негізгі кезендері	6
У. Х. Шәлекенов туралы әдебиеттер	7
Еңбектерінің мезгілдік көрсеткіші	8
У. Х. Шәлекеновтың редакциясымен шыққан еңбектер	15
Еңбектердің әріптік көрсеткіші	16
Бірлесіп жазған авторлардың есімдер көрсеткіші	19